

Evaluatie zeegroenten snijseizoen 2023

Evaluatie snijseizoen en gebruik digitale reserveringssysteem

Status: Definitieve consultatieversie PS.

Inleiding

Het snijden van zeegroenten is in Zeeland een oude traditie die plaatsvindt op de schorren van de Oosterschelde. Om de natuur van de Oosterschelde te beschermen worden er sinds 1991 vergunningen afgegeven voor deze activiteit. Er zijn ieder jaar meer aanvragen dan mogelijke vergunningen (284). Daarom wordt er jaarlijks geloot wie er een vergunning krijgt. Dit gebeurt door onafhankelijke trekking bij een notaris. Hiermee wordt voorkomen dat mensen voorgetrokken kunnen worden bij het verkrijgen van een vergunning. Binnen de kaders van het gelijkheidsbeginsel is het niet mogelijk om onderscheid te maken tussen inwoners van de provincie Zeeland en mensen die buiten de provincie Zeeland wonen bij de beoordeling van de aanvragen voor een vergunning om zeegroenten te mogen snijden. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen waar de huidige snijgebieden zich bevinden.

In 2018 is er een [maatschappelijke consultatie](#) geweest vanwege het opstellen van de kadernota Natuurwetgeving 2018. Bij deze consultatie kwam naar voren dat een kleine meerderheid van de bevroegde Zeeuwen wilde laten onderzoeken in hoeverre de regels voor het snijden van zeegroenten verruimd konden worden. In 2021 is er een traject opgestart waarbij met alle betrokken partijen gekeken is in hoeverre verruiming van deze regels mogelijk was.

Eén van de onderwerpen die in dit traject naar voren kwam is dat er regelmatig snijders werden ingeloot in een snijgebied in een andere gemeente. Dit kwam omdat de vergunning voor één snijgebied was en aanvragers meerdere gebieden konden opgeven. Deze vergunninghouders hebben hierdoor relatief veel reistijd voor een portie zelfgesneden zeegroenten. Daarnaast maakten natuurorganisaties zich zorgen over de natuur omdat er met een vergunning in principe elke dag gesneden mocht worden. Om dit probleem te verhelpen is er een elektronisch reserveringsstelsel ontwikkeld: idee hierachter is dat iedereen in een gebied naar keuze kon gaan snijden én het aantal bezoeken beter gereguleerd kon worden. Dit stelsel is in 2023 voor het eerst gebruikt. Gebruik van het stelsel is nu verplicht voor vergunninghouders: ook in 2024 wordt gebruik van dit stelsel als voorwaarde gesteld voor de benodigde vergunning.

Een bijkomend voordeel van het elektronische reserveringsstelsel is dat er (geanonimiseerd) inzicht is in het gebruik van de bestaande snijgebieden en het gedrag van zeegroentesnijders. Dit maakt het mogelijk het snijseizoen te evalueren. Dit jaar is er ook aan alle vergunninghouders een vragenlijst toegestuurd gekregen om na te gaan hoe gebruik van dit stelsel ervaren wordt. Met de antwoorden wordt het reserveringsstelsel verder bijgesteld (waar mogelijk). Ook worden de antwoorden gebruikt voor de overleggen tussen Provincie Zeeland, terreineigenaren, zeegroentesnijders en natuurorganisaties.

Hierbij was een verzoek vanuit Provinciale Staten tijdens de Commissie Ruimte van 13 oktober 2023 om ook beter zicht te krijgen op de handhaving van deze activiteit. Voorafgaand aan het seizoen was echter niet gevraagd aan alle betrokken handhavende partijen om dit inzichtelijk te maken voor 2023. Zodoende is informatie niet zodanig vastgelegd dat hier een compleet beeld van geschetst kan worden. Hierdoor kunnen wij geen uitspraak doen over de handhaving van 2023.

Context zeegroenten snijden 2023

In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe afgelopen jaar is gewerkt aan het dossier zeegroenten snijden conform de hiervoor aangenomen motie door PS. Voorafgaand hieraan wordt de juridische context geschetst waarin Provincie Zeeland werkt. Ook worden kort de financiële lasten van 2023 besproken.

Juridische context

Voor het verlenen van een vergunning is de juridische context van belang. Een vergunning dient immers binnen de wettelijke mogelijkheden te worden verleend. In dit geval zijn dit zowel regels die gesteld zijn in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) als de regels die staan in de Wet natuurbescherming (vanaf 1 januari 2024: Omgevingswet) van belang bij het verlenen van een (snij)vergunning.

Algemene wet bestuursrecht

Het is aan organisaties, waaronder terreinbeherende organisaties (TBO's), juridisch toegestaan om een verbod op te leggen voor het snijden van zeegroenten in de terreinen waar zij eigenaar of erfpachter van zijn, ook als hiervoor een vergunning is verleend op grond van de Omgevingswet. Dit volgt uit de aan hen toekomende eigendomsrechten op de percelen. Dit heeft gevolgen voor de vergunningverlening. Op grond van artikel 1:3 lid 3 Awb kan uitsluitend een belanghebbende een aanvraag indienen voor een vergunning. In principe is degene die een aanvraag indient belanghebbende bij het besluit, tenzij aannemelijk is dat de vergunning niet verwezenlijkt kan worden. Hier is sprake van wanneer de grondeigenaar niet instemt met de aangevraagde activiteit. Wanneer een aanvraag niet is ingediend door een belanghebbende is er geen sprake van een aanvraag in de zin van artikel 1:3 lid 3 Awb en dient deze buiten behandeling gesteld te worden. *Dit betekent dat Provincie Zeeland geen vergunning mag verlenen als de eigenaar van het terrein dit niet toe staat.*

Omgevingswet (voorheen Wet natuurbescherming)

Op grond van de Omgevingswet (tot 31 december 2023 nog Wet natuurbescherming) is een activiteit alleen toegestaan als op voorhand de kans op significante negatieve effecten is uitgesloten. Hiervoor moet een Passende Beoordeling (PB) worden opgesteld, die maximaal drie tot vijf jaar oud mag zijn. In 2020 is een nieuwe passende beoordeling (PB) opgesteld door Bureau Waardenburg voor deze activiteit. In deze PB staat echter dat niet overal uitgesloten kan worden dat er geen significant negatieve effecten optreden. Door het treffen van diverse maatregelen¹ is het naar ons idee alsnog mogelijk om op basis van deze PB een omgevingsvergunning te verlenen. Daarnaast zorgen deze aanvullende maatregelen ervoor dat Provincie Zeeland ook voldoet aan het onderdeel soortenbescherming voor soorten die niet beschermd zijn onder Natura 2000, maar wel vanuit de Omgevingswet. De huidige passende beoordeling zal uiterlijk in 2025 vernieuwd moeten worden.

Conclusie is dat het alleen mogelijk is om een vergunning te verlenen als de eigenaar hiervoor toestemming verleend en als uit een passende beoordeling blijkt dat significante effecten op natuur worden uitgesloten.

Financiële context

In 2023 zijn er diverse uitgaven gedaan voor het dossier zeegroenten. Voor 2023 gaat het om een bedrag van rond de € 189.700,-. Hierbij is inbegrepen een goede inschatting van de interne personele

---

¹ Waaronder het sluiten van snijgebied Oesterput op Noord-Beveland, invoering van het digitale reserveringssysteem, het verlagen van de hoeveelheid te snijden zeegroenten, het beschermen van aangetroffen nesten, het verbod om dieren mee te nemen tijdens het snijden én het beperken van het snijden tot laagwater.

lasten en benodigde investeringen voor het digitale reserveringsstelsel. Er worden door snijders geen leges betaald om deze kosten te dekken.

Voor 2024 wordt vooralsnog verwacht dat een hoger bedrag nodig zal zijn, ongeveer € 275.000,-. Deze hogere kosten komen door:

- de benodigde nieuwe passende beoordeling die in 2024 opgesteld moet worden;
- de doorontwikkeling van het reserveringsstelsel en een;
- haalbaarheidsstudie naar alternatieve locaties.

Bij dit bedrag zijn geen kosten opgenomen voor het inrichten en het beheer van nieuwe snijlocaties.

Voor zover nu bekend gaan de financiële lasten binnen dit dossier wel dalen. Zodra er meer duidelijkheid is over in welke gebieden er al dan niet gesneden moet worden, de beleidsregels klaar zijn én eenieder akkoord is, dalen deze kosten naar verwachting naar ± € 39.700 per jaar, inclusief een reservering voor de passende beoordeling. Dit bedrag is exclusief kosten die gemaakt moeten worden voor beheer en onderhoud van eventuele alternatieve snijgebieden.

Uitvoering motie zeegroenten snijden

Op 3 februari 2023 hebben Provinciale Staten een motie aangenomen waarbij Gedeputeerde Staten (GS) worden opdragen om de traditie van zeegroenten snijden voor Zeeland te behouden. Hiervoor hebben Provinciale Staten vijf punten aangedragen waarop actie van GS nodig is. In deze evaluatie willen Gedeputeerde Staten per punt toelichten hoe hier in 2023 uitvoering aan gegeven is.

- ***Met zeegroentesnijders, gemeenten en terreinbeherende organisaties te zoeken naar geschikte en aanvaardbare alternatieve snijlocaties (buitendijks).***

Er zijn diverse overleggen geweest waarbij met alle partijen is gekeken naar mogelijk geschikte locaties in en langs de Oosterschelde, zowel binnendijks als buitendijks. Bij deze overleggen is enerzijds gekeken naar de reeds opgehaalde locaties, anderzijds ook naar nieuwe locaties. Voor mogelijke binnendijkse locaties wordt in 2024 onderzocht in hoeverre deze potentie hebben als snijgebied voor zeegroenten. Eén van de alternatieven op het Schor van Sint Annaland wordt komend jaar onderzocht en meegenomen bij de volgende Passende Beoordeling. De doorlooptijd is echter vrij lang, waardoor hier pas op zijn vroegst in 2026 gesneden kan gaan worden. Een vergunning vanuit de Omgevingswet (zie juridische context) is noodzakelijk. Voor de snijgebieden op Sint Philipsland lopen er constructieve gesprekken tussen alle betrokken partijen.

- ***Zorg te dragen voor alternatieve snijlocaties (buitendijks) voor zeegroenten snijders die toegankelijk zijn vanaf het moment dat er een huidige locatie gesloten wordt.***

Door invoering van het digitale reserveringsstelsel was het mogelijk om het aantal vergunningen in 2023 gelijk te houden, ondanks dat er niet meer gesneden kon worden in snijgebied Oesterput op Noord-Beveland. Zoals hierboven ook genoemd is er hard gewerkt aan het vinden van mogelijke alternatieve snijlocaties. Er is geen garantie te geven over het gelijk oplopen van het sluiten van huidige locaties met het openen van nieuwe locaties, mede omdat er andere locaties nog verder uitgewerkt moeten gaan worden en we hiervoor afhankelijk zijn van de medewerking van derden.

- ***Zolang er geen alternatieve locaties zijn het sluiten van snijlocaties en aanpassing van de snijperiodes in overleg met de terreinbeherende organisaties te pauzeren.***

In 2024 zou het snijgebied Anna Jacobapolder West sluiten. Het Zeeuwse Landschap heeft echter aangeboden om sluiting van dit snijgebied met een jaar uit te stellen, om hiermee ruimte te houden in het gesprek tussen alle betrokken partijen. Wij werken er aan om voor die tijd een permanente oplossing te hebben voor Sint Philipsland. Ook hier geldt dat het sluiten van gebieden een privaatrechtelijke rechtshandeling van de grondeigenaren / erfpachters blijft.

- ***Zorg te dragen voor alternatieve snijlocaties (buitendijs) waarbij de gronden in eigendom zijn of komen van de provincie Zeeland en de openstelling van de gebieden te verruimen (1 april t/m 31 augustus) inclusief de oude regel van 2,5 kg per keer.***

Inzet van Gedeputeerde Staten bij dit onderdeel van de motie blijft om, voor zover mogelijk, toekomstbestendige afspraken te maken inzake het snijden van zeegroenten. Aankoop van snijgebieden is niet wenselijk: Provincie Zeeland is geen terreinbeheerder en het verkrijgen van gronden in eigendom brengt allerlei verplichtingen met zich mee, zoals onderhoud en beheer. Daarnaast willen én kunnen Gedeputeerde Staten terreineigenaren niet dwingen om hun gronden te verkopen.

- ***Provinciale Staten ieder kwartaal te informeren over de voortgang.***

Gedeputeerde Staten hebben Provinciale Staten ieder kwartaal geïnformeerd over de voortgang.

Methode evaluatie

Voor de evaluatie van het snijseizoen én het elektronische reserveringssysteem is gekozen om aan alle vergunninghouders een enquête toe te sturen. Voorafgaand aan verzending is hierbij de vragenlijst voorgelegd aan de werkgroep zeegroenten snijden om te kijken in hoeverre hier vragen missen die voor werkgroepleden van belang zijn. Naar aanleiding hiervan is de vragenlijst uitgebreid.

Deze enquête is opgestuurd aan alle vergunninghouders waarvan wij een emailadres hebben. Bij vergunninghouders die geen emailadres hadden opgegeven óf vergunninghouders waarvan het emailadres niet werkte is de enquête per post verstuurd (zie bijlage 2), inclusief antwoordvelop.

In eerste instantie was ervoor gekozen om bij het invullen van de enquête de vergunningscode te gebruiken. Helaas hadden niet alle mensen deze code meer waardoor in een latere fase ook het invullen van een naam voldoende was om de enquête in te vullen. Hierover hebben alle vergunninghouders nog een aanvullend bericht gekregen. Na controle van de code of naam is de lijst met antwoorden geanonimiseerd en daarna verwerkt.

Bij de werkgroepvergadering zeegroenten snijden op 28 november 2023 (gemeenten, terreineigenaren, NPO) en de klankbordgroep zeegroenten snijden (zeegroentensnijders, ZMf) van 4 december 2023 zijn de data gepresenteerd en besproken. De uitkomsten zijn meegenomen in dit rapport.

De evaluatie is een weergave van de beschikbare data en ingevulde enquêtes.

Resultaten evaluatie snijseizoen

In 2023 zijn er 670 vergunningen aangevraagd. De meeste vergunningen zijn aangevraagd door mensen uit Zeeland, 43 vergunningen zijn aangevraagd door mensen buiten Zeeland (waaronder Amsterdam, Rotterdam, Lochem, Nieuw-Vossemeer en Sommelsdijk). Door middel van een loterij bij de notaris zijn er 284 aanvragen gehonoreerd. In tabel 1 wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel vergunningen er zijn aangevraagd vanuit elke gemeente én hoeveel vergunningen er per gemeente zijn toegekend. Hierbij zijn de meeste vergunningen aangevraagd in gemeente Tholen, gevolgd door gemeente Schouwen-Duiveland. Hierbij hebben ongeveer 70 vergunninghouders ook in 2022 een vergunning gehad. Precieze bepaling hiervan is lastig doordat sommige mensen verhuisd kunnen zijn.

Tabel 1: het aantal aanvragen en afgegeven vergunningen per gemeente / regio in 2023

Gemeente / gebied	Aantal aanvragen	Aantal vergunningen
België	1	1
Borsele	15	6
Buiten Zeeland	42	11
Goes	31	9
Kapelle	23	10
Middelburg	28	15
Noord-Beveland	27	15
Reimerswaal	57	25
Schouwen-Duiveland	167	65
Terneuzen	2	2
Tholen	259	119
Veere	13	6
Vlissingen	5	0
Totaal	670	284

Omdat het verplicht is voor vergunninghouders om zich te registreren is er meer inzicht gekregen in het aantal keer dat gesneden is per vergunning. Van de 284 vergunninghouders hebben 205 mensen zich geregistreerd in het digitale reserveringssysteem, 79 vergunninghouders hebben dit niet gedaan².

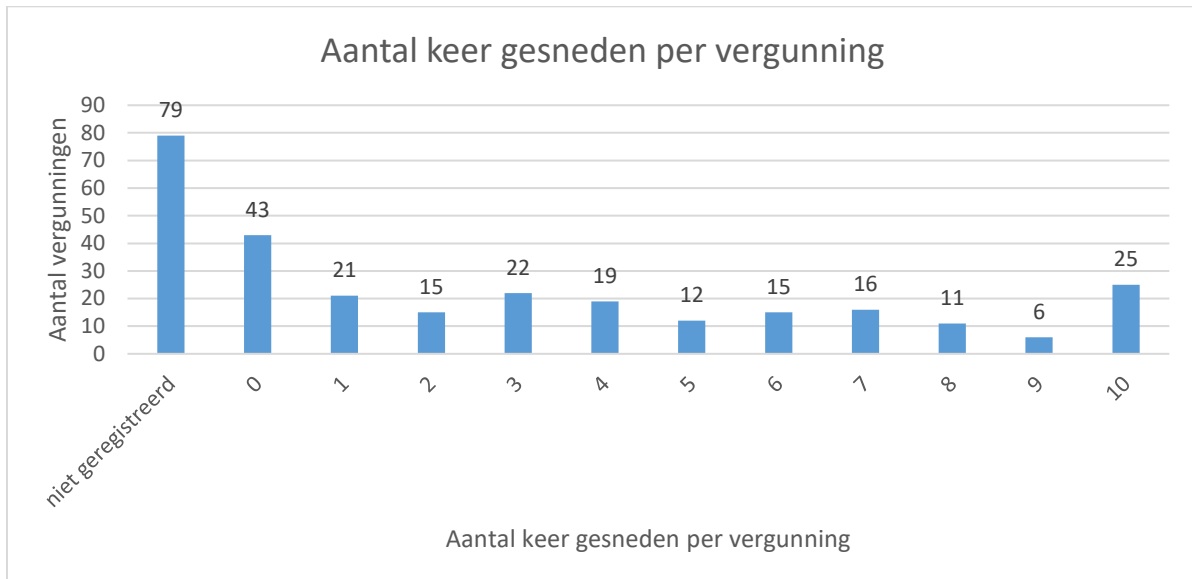
In figuur 1 staat weergegeven hoe vaak er volgens het reserveringssysteem per vergunning gesneden is. Uit deze gegevens blijkt dat:

---

² Voorafgaand aan de invoering is onderzocht hoe dit zo makkelijk mogelijk kon worden gemaakt voor vergunninghouders. Bij deze registratie is het alleen nodig om een code in te typen met een bijbehorend emailadres en daar een zelfgekozen wachtwoord bij te gebruiken.

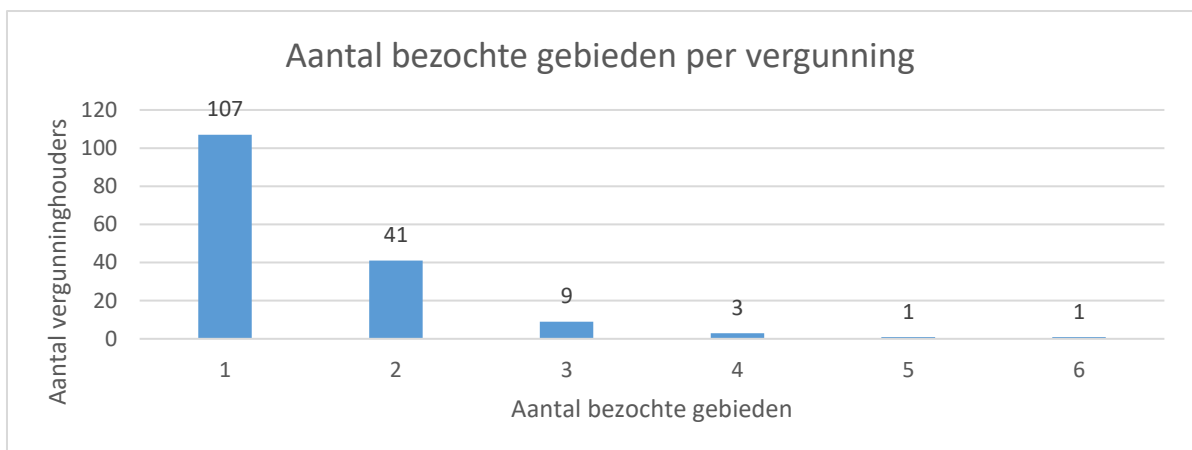
- van de 284 vergunninghouders er 122 vergunninghouders niet gesneden hebben of niet geregistreerd hebben (wat wel een voorwaarde is voor de vergunning);
- 162 vergunninghouders zeegroenten hebben gesneden conform vergunning;
- 43 vergunninghouders zich wel geregistreerd in het systeem, maar geen zeegroenten hebben gesneden.

Verder laat figuur 1 met name zien dat het aantal keer dat er per vergunning gesneden wordt sterk verschilt per vergunninghouder.

Figuur 1: Het aantal keer dat er gesneden is per vergunning.

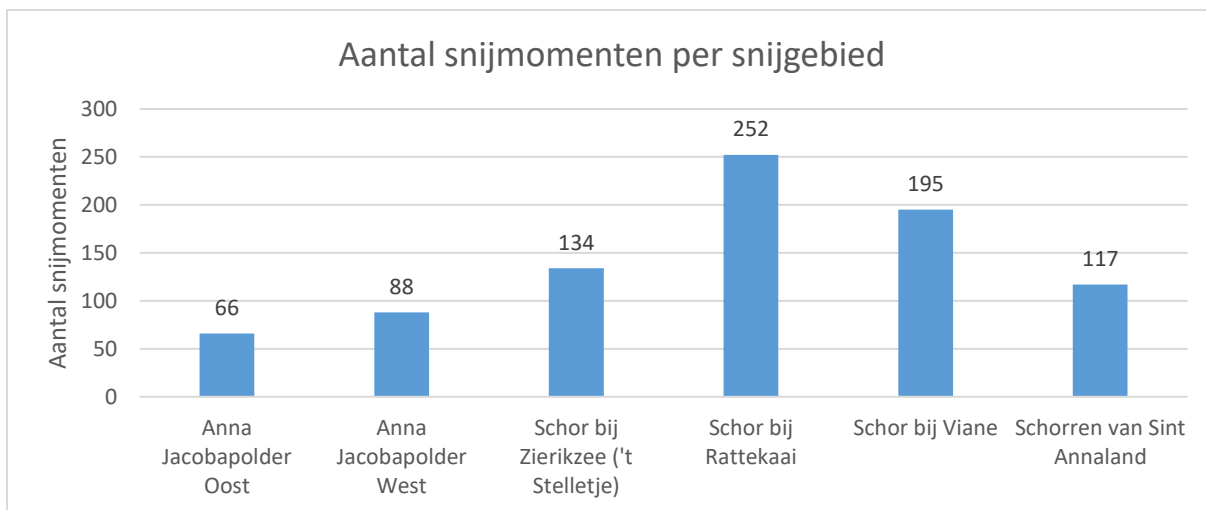
Van de vergunninghouders die zijn gaan snijden is het grootste aantal actief geweest in één snijgebied, zie figuur 2. Ruim een derde van de snijders heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te snijden in andere gebieden.

Figuur 2: het aantal verschillende gebieden waarin gesneden is per vergunning.

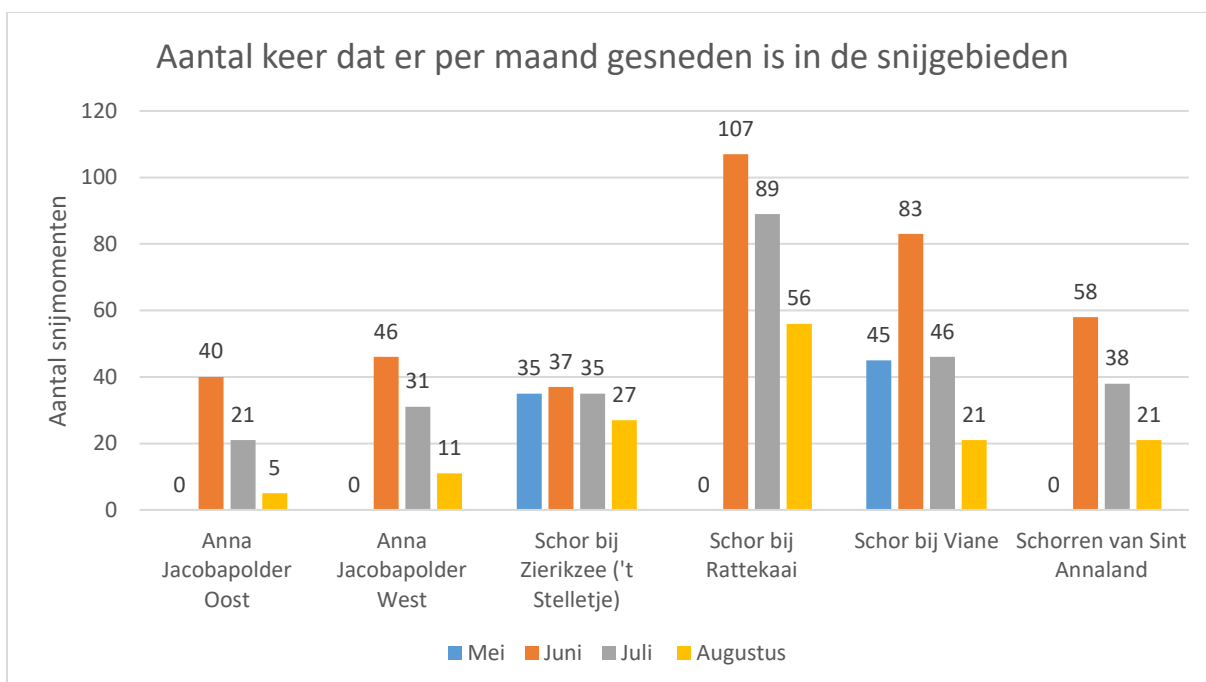
Van alle snijgebieden laat figuur 3 zien dat er vooral is gesneden bij de Rattekaai en de snijgebieden van Schouwen-Duiveland. In totaal is er 852 keer gesneden.

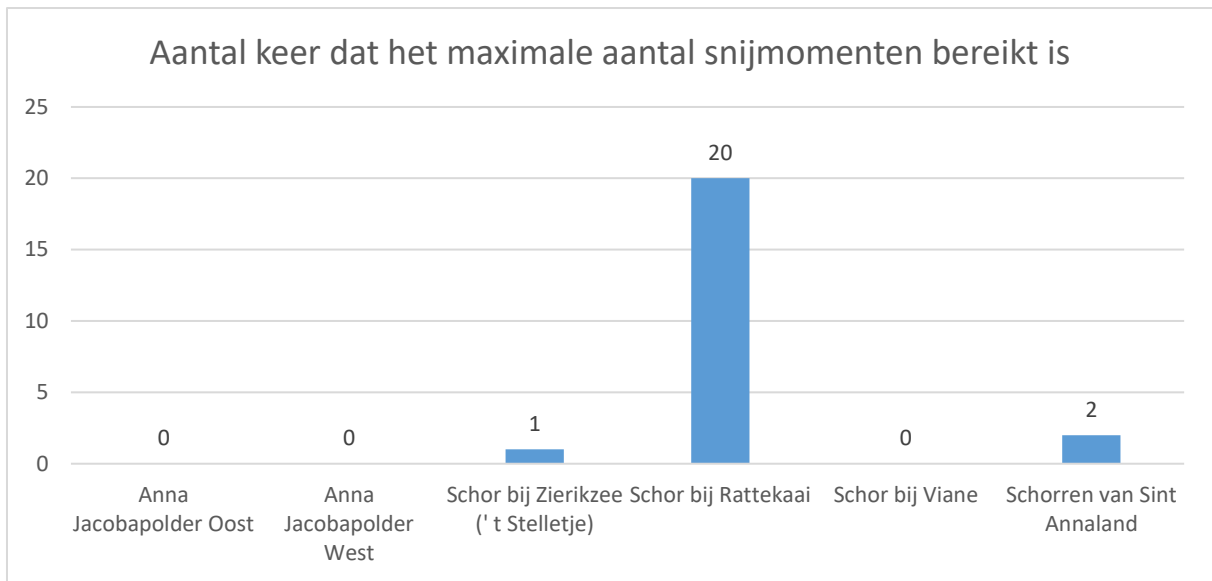
Figuur 3: het aantal snijmomenten per snijgebied

In figuur 4 wordt inzichtelijk gemaakt wat het gebruik per maand is van alle snijgebieden. Uit het reserveringsysteem komt naar voren dat juni het meest populair is om te snijden, waarbij de kanttekening wordt geplaatst dat in mei alleen de gebieden 't Stelletje en Schor van Viane toegankelijk waren. Het valt echter op dat het aantal snijmomenten ook bij deze gebieden in juni hoger is dan mei én dat de maanden mei en juli ongeveer gelijk zijn qua aantal snijmomenten.

Figuur 4: Het aantal keer dat er per maand gesneden is in de snijgebieden.

In elk snijgebied is een maximaal aantal snijmomenten vastgesteld: in elk gebied mag vijf keer worden gesneden, met uitzondering van het Schor van Viane waar per dag tien keer mag worden gesneden. Zoals zichtbaar is in figuur 5 is alleen bij de Rattekaai het maximale aantal snijmomenten per dag met enige regelmaat bereikt.

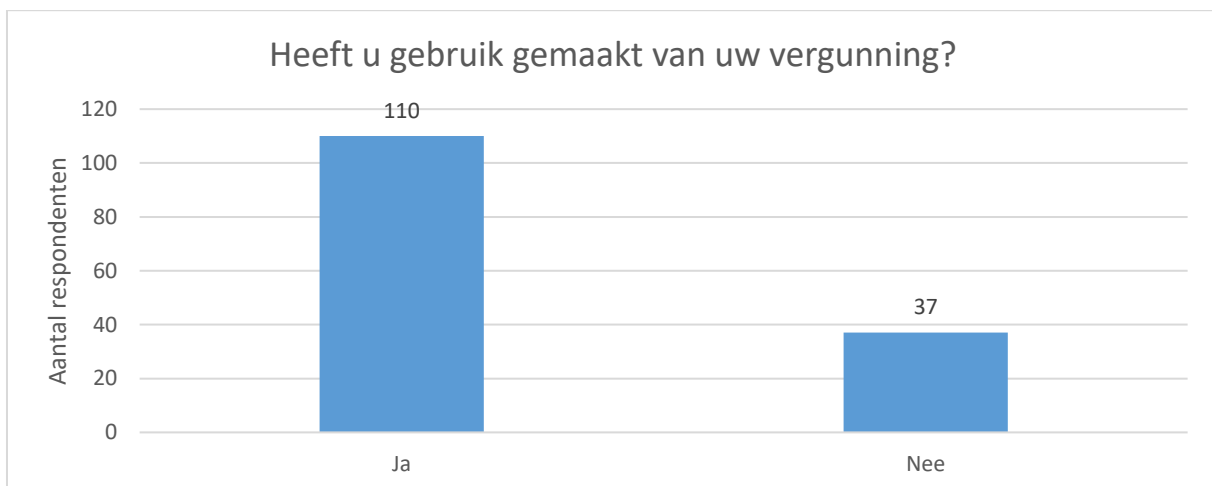

Figuur 5: het aantal keer dat het maximale aantal snijmomenten per dag bereikt is.

Resultaten evaluatie systeem

Van de 284 vergunninghouders hebben er 147 vergunninghouders (52%) een evaluatie ingevuld van het digitale reserveringsysteem. Zoals uit figuur 6 blijkt hebben 37 respondenten geen gebruik gemaakt van de vergunning. Hier werden diverse redenen voor gegeven:

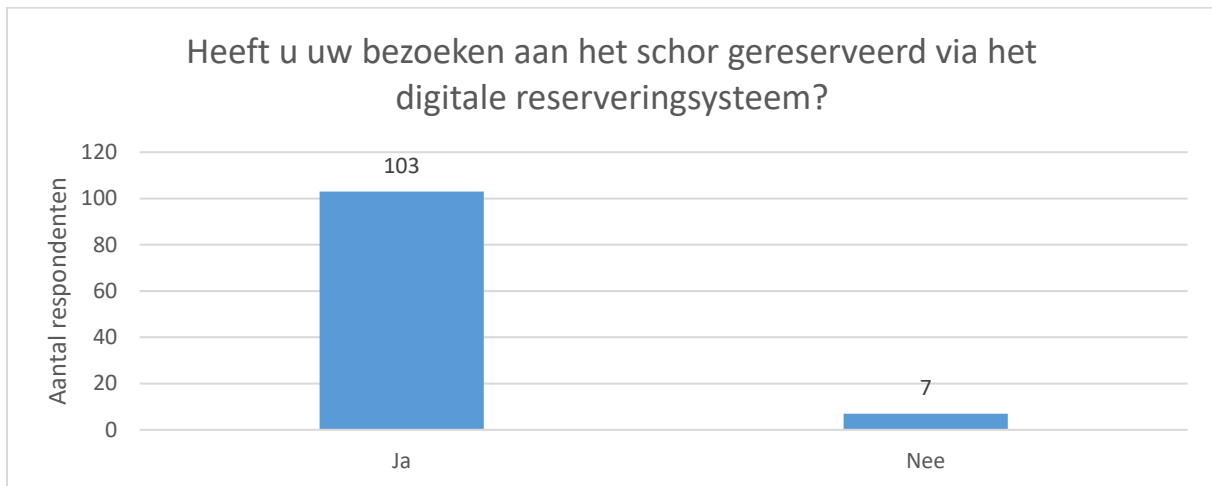
- Door ziekte of overlijden van naasten (8);
- Gebrek aan spontaniteit bij het snijden van zeegroenten snijden (2);
- Meer algemeen, zoals het verhinderd zijn om te gaan snijden (8);
- Moeite met het digitale reserveringsysteem (13);
- Gebieden te ver weg (2);
- Wilde de natuur niet verstoren(1);
- De verlate startdatum waardoor de zeegroenten niet meer eetbaar zijn (2).

Figuur 6: Aantal respondenten dat gebruik heeft gemaakt van de vergunning

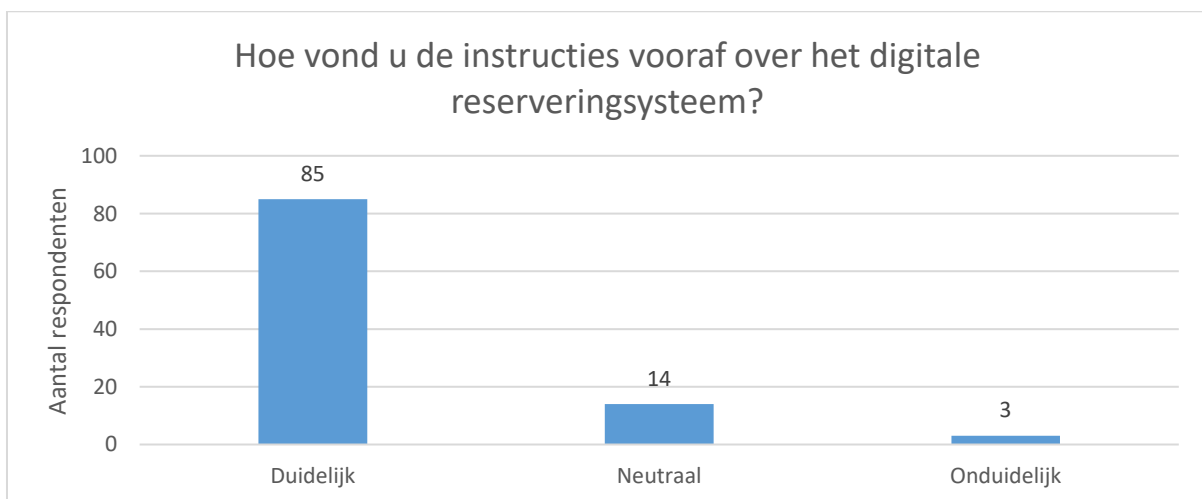
Zoals figuur 7 laat zien hebben veel respondenten wel de bezoeken geregistreerd via het digitale reserveringsysteem. Slechts zeven respondenten hebben wel gesneden maar niet gereserveerd. Dit is niet toegestaan binnen de vergunning Wet natuurbescherming. Uit de vragenlijst blijkt dat dit

veelal is gedaan door oudere mensen die dit vanwege de leeftijd niet zagen zitten. Ook was bij één respondent de computer gecrasht.

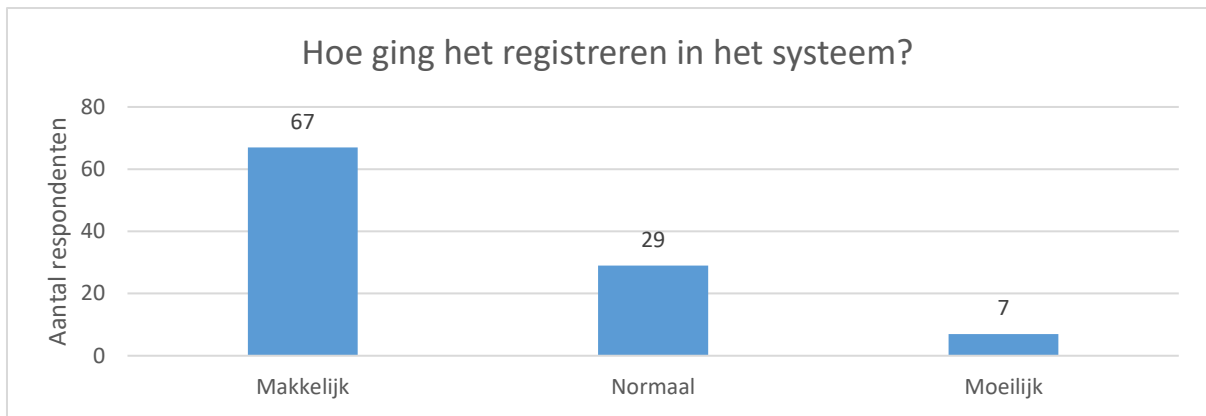

Figuur 7: Het aantal respondenten die bezoekmomenten heeft geregistreerd via het digitale reserveringsysteem.

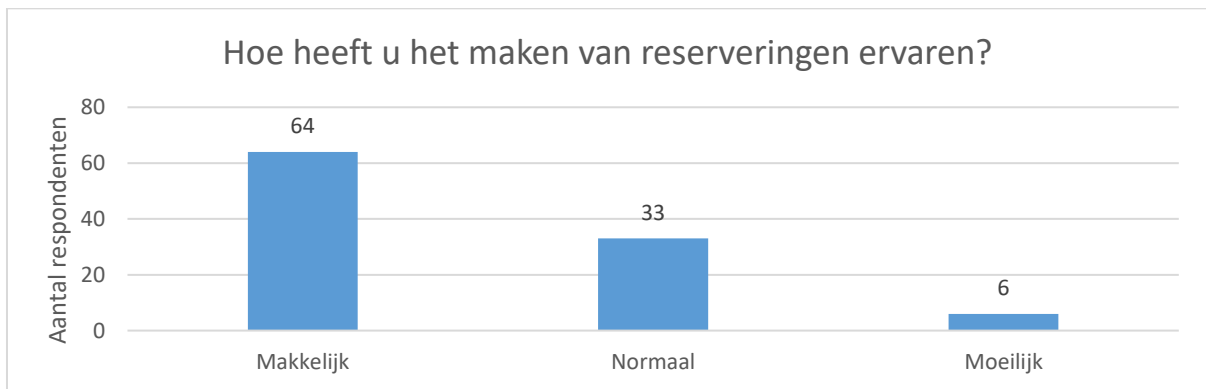
Bij de vergunning Wet natuurbescherming die is toegezonden aan vergunninghouders zaten instructies hoe vergunninghouders zich konden registreren bij het digitale reserveringsysteem. Zoals figuur 8 laat zien waren de respondenten over het algemeen positief over deze instructies. Slechts 3 respondenten vonden deze instructies onduidelijk. Zoals figuur 9 hierbij laat zien werd het registreren over het algemeen als makkelijk / normaal ervaren. Er waren 7 respondenten die aangaven hier moeite mee te hebben. Ook het maken van reserveringen werd over het algemeen als makkelijk of normaal ervaren, zie figuur 10. Bij deze vragen moet wel de kanttekening worden geplaatst dat mensen die het systeem te ingewikkeld vonden om te gebruiken, hier geen vraag meer over gesteld is.

Figuur 8: duidelijkheid instructies van digitale reserveringsysteem die verstrekt zijn door Provincie Zeeland.

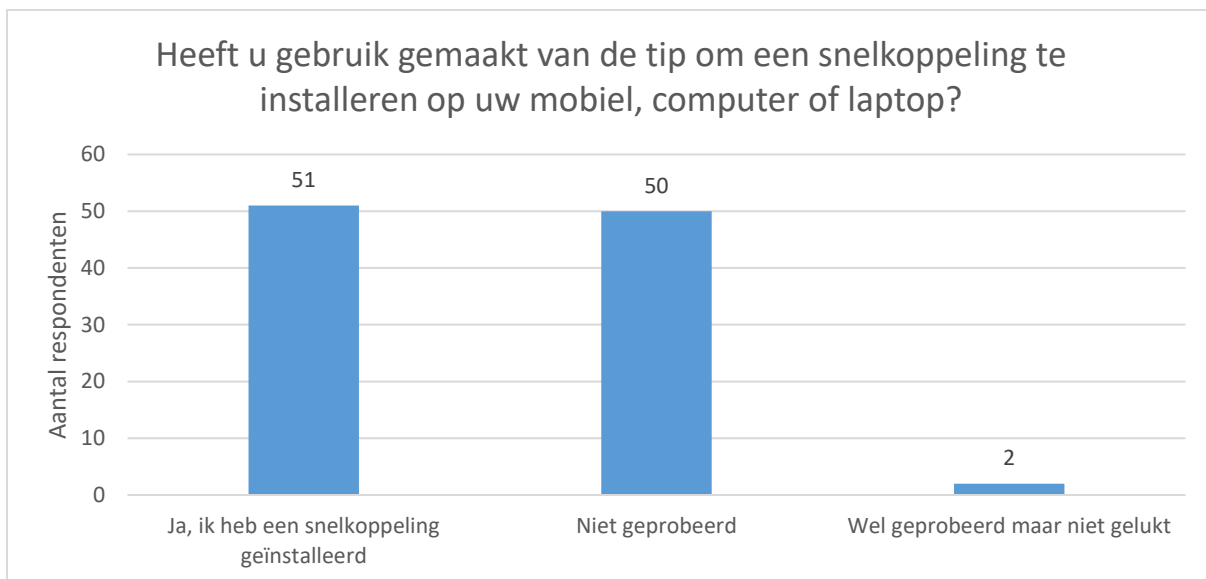

Figuur 9: De mate waarin respondenten het moeilijk vonden om zich te registreren in het digitale reserveringssysteem

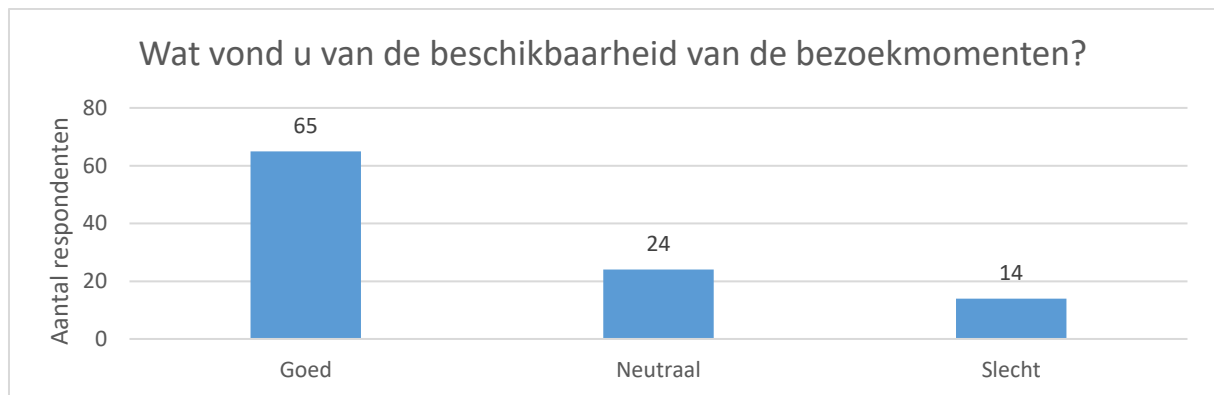
Figuur 10: de mate waarin respondenten het moeilijk vonden om reserveringen te maken.

Zoals figuur 11 laat zien heeft ongeveer de helft van de respondenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid van de tip om een snelkoppeling naar het digitale reserveringssysteem te installeren op hun mobiel, computer of laptop.

Figuur 11: de mate waarin respondenten gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om een snelkoppeling te installeren.

Per dag konden vergunninghouders een maximaal aantal keer de snijgebieden betreden. Dit werd gedaan om te voorkomen dat er teveel snijders tegelijk het schor op zouden lopen. Zoals figuur 12 laat zien was dit voor veel respondenten veelal geen probleem, 14 respondenten vonden de beschikbaarheid van het aantal snijmomenten slecht.

Figuur 12: de mening van de respondenten over de beschikbaarheid van de snijmomenten.

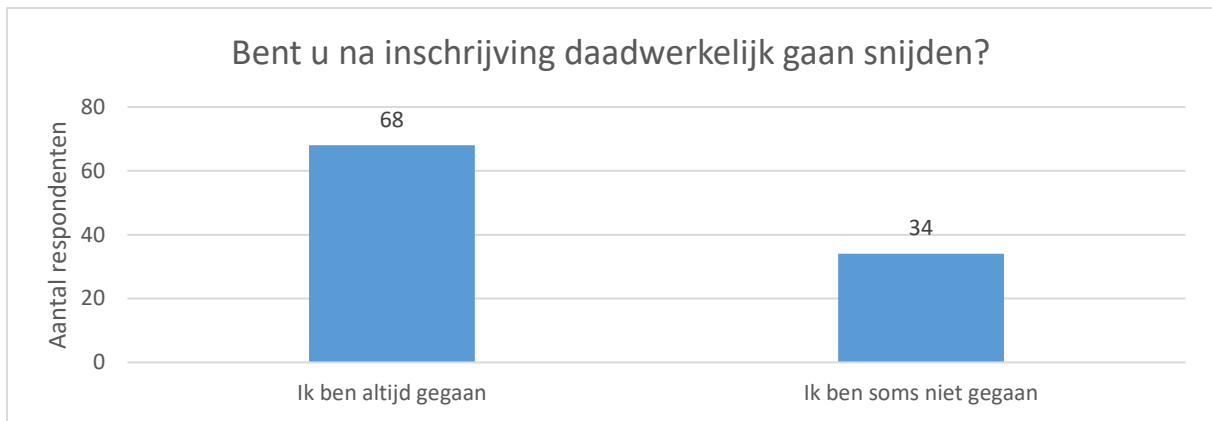
In de enquête werd aangegeven dat men het jammer vond dat spontaan gaan snijden van zeegroenten lastiger werd: een van de voorwaarden is immers dat er minimaal 24 uur van tevoren gereserveerd moest worden. Dit komt ook naar voren in figuur 13, ondanks veel respondenten dit ook geen probleem vonden. Ook bij de opmerkingen over het snijseizoen (zie bijlage 3, 4, 5 en 6) komt dit met regelmaat naar voren.

Figuur 13: de mate waarin het werkbaar is voor respondenten om 24 uur van tevoren te reserveren.

In figuur 14 is weergegeven in hoeverre de respondenten zijn gaan snijden na reserveren. Het valt op dat een relatief groot aantal vergunninghouders niet is gaan snijden ondanks reservering. In de opmerkingen werd soms aangegeven dat dit kwam doordat annuleringen minimaal 36 uur van tevoren moesten worden doorgegeven. Een aantal vergunninghouders heeft hierbij aangegeven hoe vaak ze niet gegaan zijn:

- 13 respondenten zijn 1 keer niet gegaan;
- 16 respondenten zijn 2 keer niet gegaan;
- 2 respondenten zijn 3 keer niet gegaan;
- 1 respondent is 5 keer niet gegaan.

Figuur 14: de mate waarin respondenten zijn gaan snijden na het maken van een reservering.

Over het algemeen werd de meerwaarde van het zelf mogen kiezen van het gebied waar gesneden mag worden gezien door de respondenten, zie figuur 15. Daarbij werd over het algemeen 1 kg zeegroenten ervaren als voldoende, al waren er ook 26 respondenten die dit te weinig vonden, zie figuur 16.

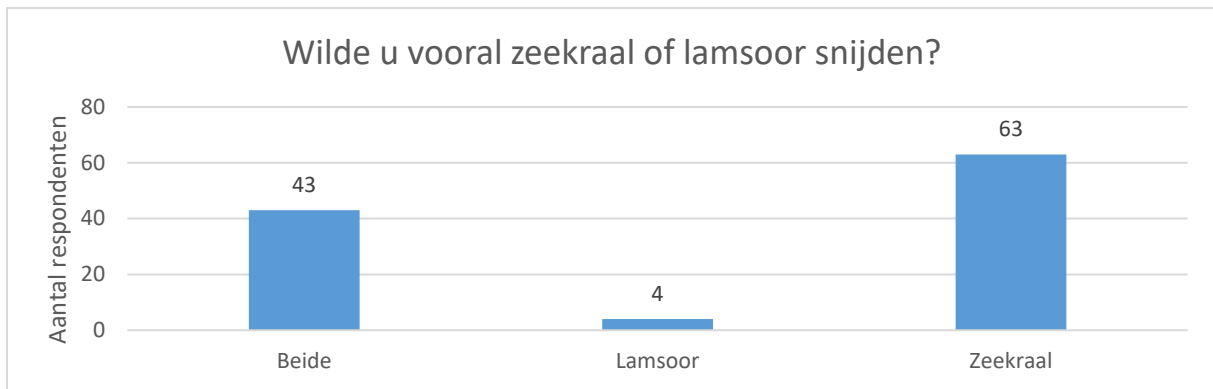

Figuur 15: De mate waarin respondenten aangaven meerwaarde te zien in snijden in een gebied naar keuze.

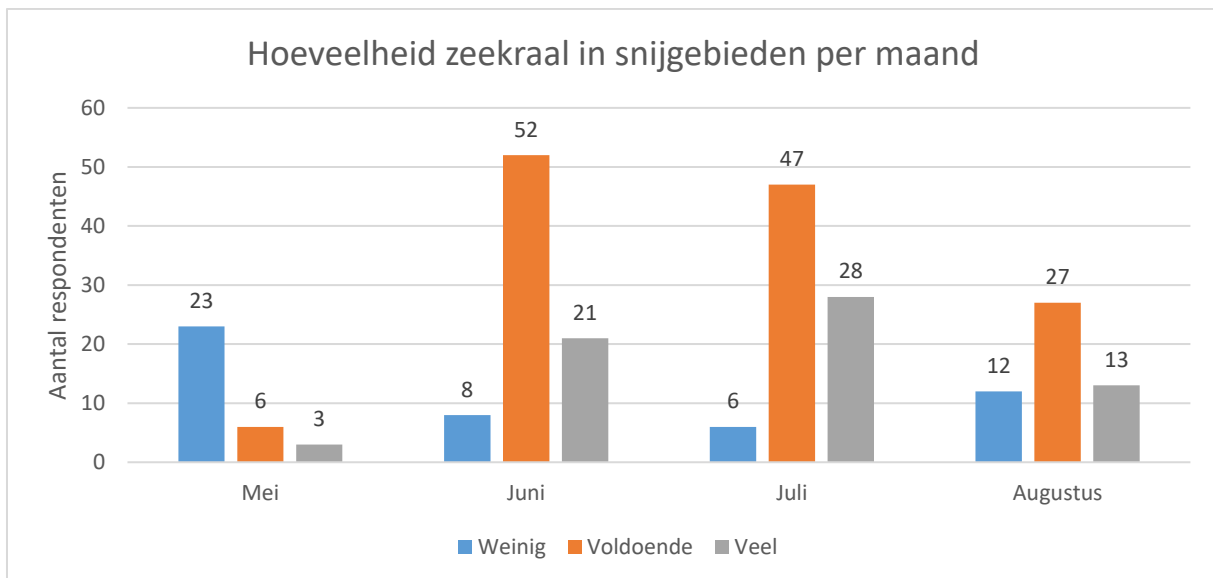
Figuur 16: de mate waarin respondenten de hoeveelheid zeegroenten die mocht worden gesneden voldoende vonden.

In figuur 17 is weergegeven welke zeegroente de voorkeur heeft bij snijders. Over het algemeen wordt vooral zeekraal gesneden, maar er zijn ook veel snijders die zowel zeekraal als lamsoor snijden.

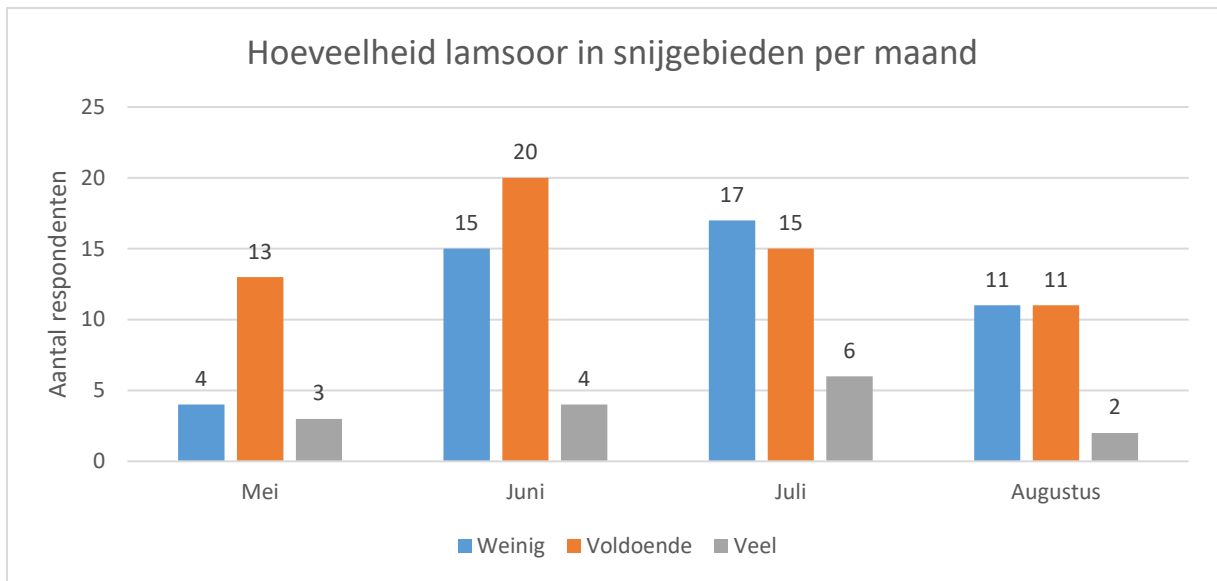

Figuur 17: voorkeur van te snijden zeegroente door vergunninghouders

In figuur 18 en figuur 19 is weergegeven hoe de respondenten de hoeveelheid zeegroenten hebben ervaren in de snijgebieden. Hierbij moet worden opgemerkt dat het in mei slechts in twee van de zes snijgebieden mogelijk was om zeegroenten te snijden. Uit deze figuren komt naar voren dat vanaf juni de hoeveelheid zeekraal over het algemeen voldoende tot veel was, terwijl de hoeveelheid lamsoor vooral in mei en juni voldoende beschikbaar was.

Figuur 18: de mate waarin respondenten de hoeveelheid zeekraal in de snijgebieden hebben ervaren.

Figuur 19: de mate waarin respondenten de hoeveelheid lamsoor in de snijgebieden hebben ervaren.

Discussie

Analyse snijseizoen

Er vallen bij de evaluatie van het snijseizoen 2023 diverse zaken op:

- Er is relatief weinig gesneden óf weinig geregistreerd, ondanks dat gebruik van het digitale reserveringsstelsel verplicht is vanuit de vergunning Wet natuurbescherming. Zo blijkt uit figuur 1 dat 122 van de 284 vergunninghouders niet gesneden hebben gedurende snijseizoen 2023.
- Vergunninghouders, die geregistreerd zeegroenten gesneden hebben, hebben gemiddeld 5,2 keer gesneden per vergunning, terwijl elke vergunninghouder maximaal 10 keer mocht snijden.
- Er is door ruim een derde van de snijders gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in meerdere gebieden te snijden. In het verleden kregen vergunninghouders een vergunning voor een specifiek gebied. Door invoering van het digitale reserveringsstelsel werd het mogelijk om zelf te kiezen waar gesneden zou worden. Van deze mogelijkheid lijkt redelijk tot goed gebruik te zijn gemaakt door snijders van zeegroenten.
- Het valt op dat er in de Rattekaai en in de gebieden op Schouwen-Duiveland het meest gesneden wordt en in de gemeente Tholen relatief weinig, terwijl er juist veel vergunningen zijn afgegeven in gemeente Tholen. Er is niet inzichtelijk in hoeverre veel snijders uit de gemeente Tholen juist zijn gaan snijden in gebieden van andere gemeenten. Eén van de respondenten gaf aan dat de zeekraal in Sint Philipsland al vroeg stokkig werd.
- De snijgebieden in gemeente Schouwen-Duiveland gingen per 1 mei al open. Het valt op dat er in deze gebieden vaker gesneden is in juni dan in mei, ondanks dat er in andere gemeenten nog geen andere snijgebieden open waren. *Opvallend daarbij is ook dat er in augustus toch nog relatief veel gesneden is terwijl de kwaliteit van zeegroenten afneemt naarmate het seizoen vordert*: veel snijders hebben van deze mogelijkheid alsnog gebruik gemaakt.

Bij zowel werkgroep als klankbordgroep werd vanuit twee partijen (zeegroentensnijders, gemeenten) aangegeven dat het loterijstelsel een belangrijk punt van aandacht blijft. Zo worden er mensen elk jaar uitgeloot, terwijl andere mensen elk jaar mogen snijden. Inhoudelijk is hier in het verleden al naar gekeken, maar vanuit rechtsgelijkheid (gelijkheidsbeginsel) moeten alle aanvragers gelijk worden behandeld. Desalniettemin is het goed om hier met alle betrokken partijen kritisch te kijken of er toch geen andere mogelijkheden zijn, zoals het oprichten van een vereniging van zeegroentesnijders. Afgesproken is om eerst te zorgen dat er meer duidelijkheid is over de toekomst van het snijden van zeegroenten alvorens deze vereniging wordt opgericht.

Analyse digitale reserveringsstelsel

In 2023 is er voor het eerst gebruik gemaakt van het digitale reserveringsstelsel. Opvallend is dat er relatief weinig mee gesneden is. Onduidelijk is wat de reden hiervan is.

Het gebruik van het reserveringsstelsel zelf wordt over het algemeen positief ervaren door mensen die dit gebruikt hebben. Hierbij zijn er wel vergunninghouders geweest die gebruik van het stelsel niet zien zitten door bijvoorbeeld de leeftijd. Ook de instructies en het maken van reserveringen wordt over het algemeen als makkelijk of normaal ervaren.

Belangrijk aandachtspunt is de termijn waarop reserveringen moeten worden gemaakt of geannuleerd. Vanuit de respondenten wordt vaak aangegeven dat 24 uur van tevoren wel lang is. Hetzelfde geldt voor het annuleren van een snijmoment dat 36 uur van tevoren moet gebeuren. Dit kwam ook naar voren bij zowel de werkgroep als de klankbordgroep. Deze termijn was afgesproken met terreineigenaren zodat de handhaving hier op afgestemd kan worden. Naar aanleiding van afgelopen pilot en de uitkomsten van deze evaluatie zijn deze termijnen ingekort naar 4 uur voorafgaand aan het snijmoment.

Bijlage 1: Overzicht huidige snijgebieden

	Snijgebied	Eigenaar	Snijseizoen	Sluiting
1	Oesterput	Het Zeeuwse Landschap	1 juni tot 31 aug	2023
2	't Stelletje	Waterschap Scheldestromen	15 april tot 31 aug	N.v.t.
3	Schor van Viane	Rijkswaterstaat	1 mei tot 31 aug	Kleiner snijgebied vanaf 2024
4	Anna Jacobapolder West	Het Zeeuwse Landschap	1 juni tot 31 aug	2025
5	Anna Jacobapolder Oost	Het Zeeuwse Landschap	1 juni tot 31 aug	2026
6	Schor van Sint Annaland	Staatsbosbeheer	1 juni tot 31 aug	2026
7	Rattekaai	Natuurmonumenten (erfpacht)	1 juni tot 31 aug	2026

Bijlage 2: vragenlijst vergunninghouders zeegroenten snijden

Vragenlijst onderzoek zeegroenten snijden en reserveringsysteem 2023

Beste vergunninghouder,

Dit jaar werkten wij voor het eerst met het digitale reserveringsysteem voor het snijden van zeegroenten. Daardoor kon u zelf kiezen in welke snijgebieden u zeegroenten ging snijden. Wij horen graag van u hoe het digitale reserveringsysteem en dit snijseizoen bevalen is. Met uw feedback kunnen we proberen om het snijseizoen voor 2024 nog succesvoller te maken. Omdat wij uw emailadres niet hebben of omdat uw emailadres niet werkte, sturen wij u de vragen per post toe.

Zou u deze vragenlijst ingevuld voor 20 oktober willen terugsturen met de bijgevoegde antwoord-envelop? Frankeren is niet nodig.

Eventueel kunt u deze vragenlijst ook digitaal invullen via deze link. Dit kan tot 16 oktober:

https://fd9.formdesk.com/provinciezeeland/vragenlijst_zeegroenten2023

De vragenlijst is anoniem. Uw antwoorden gebruiken we voor het doel om te onderzoeken hoe dit snijseizoen verlopen is. Ook zullen we met deze informatie eventueel verbeteringen aan het reserveringsysteem en de vergunning maken voor volgend jaar.

Wat is uw vergunningscode? Dit vragen wij alleen om zeker te weten dat u een vergunning heeft. Eventueel kunt u ook uw naam invullen, dan anonimiseren wij de enquête direct bij binnenkomst.

Heeft u gebruik gemaakt van uw vergunning?

☐	Ja
☐	Nee

Zo nee, waarom niet? U kunt dan stoppen met het invullen van deze enquête.

Heeft u uw bezoeken aan het schor gereserveerd via het digitale reserveringsysteem?

☐	Ja
☐	Nee

Zo nee, waarom niet? U kunt dan stoppen met het invullen van deze enquête.

De volgende vragen gaan over het snijden van zeegroenten

Hoe vaak heeft u (ongeveer) een bezoek gebracht aan een snijlocatie? Graag uw antwoord omcirkelen.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

In welke maand(en) heeft u een bezoek aan het schor gebracht? Graag uw antwoord omcirkelen.

Mei   juni   juli   augustus

Wilde u vooral zeekraal of lamsoor snijden?

☐	Zeekraal
☐	Lamsoor
☐	Beiden

Hoe heeft u het aanbod aan zeekraal in deze maand(en) ervaren?

Mei	Weinig	Voldoende	Veel
Juni	Weinig	Voldoende	Veel
Juli	Weinig	Voldoende	Veel
Augustus	Weinig	Voldoende	Veel

Hoe heeft u het aanbod aan lamsoor in deze maand(en) ervaren?

Mei	Weinig	Voldoende	Veel
Juni	Weinig	Voldoende	Veel
Juli	Weinig	Voldoende	Veel
Augustus	Weinig	Voldoende	Veel

Vond u het van meerwaarde dat u per bezoek kon kiezen naar welk snijgebied u ging?

☐	Ja
☐	Nee

Was het snijden van 1 kilogram zeegroenten per bezoek voldoende voor u?

☐	Was ruim voldoende
☐	Was voldoende
☐	Was te weinig

Waren er tijdens uw bezoek aan het schor nog bijzonderheden die u met ons wilt delen? Heeft u bijvoorbeeld ook andere activiteiten op het schor gezien? Of bent u tijdens het snijden een toezichthouder/handhaver tegen gekomen?

--

Als u gebruik heeft gemaakt van het digitale reserveringssysteem:

Hoe vond u de instructies vooraf over het digitale reserveringssysteem?

☐	Duidelijk
☐	Neutraal
☐	Onduidelijk

Hoe ging het registreren in het systeem?

☐	Makkelijk
☐	Normaal
☐	Moeilijk

Hoe heeft u het maken van reserveringen ervaren?

☐	Makkelijk
☐	Normaal
☐	Moeilijk

Wat vond u van de beschikbaarheid van bezoekmomenten? Bijvoorbeeld: Kon u altijd terecht op de dag van uw voorkeur?

☐	Goed
☐	Neutraal
☐	Slecht

Was het werkbaar voor u om minimaal 24 uur voorafgaand aan uw bezoek te reserveren?

☐	Ja
☐	Nee

Bent u na inschrijving daadwerkelijk gaan snijden, of bent u door omstandigheden ook wel eens niet gegaan? Bijvoorbeeld door weersomstandigheden of andere bezigheden?

☐	Ik ben altijd gegaan
☐	Ik ben soms niet gegaan

Vervolgvraag bij niet gegaan: Hoe vaak bent u niet gegaan terwijl u wel had gereserveerd? Graag uw antwoord omcirkelen.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

Heeft u gebruik gemaakt van de tip om een snelkoppeling te installeren op uw mobiel, computer of laptop?

☐	Niet geprobeerd
☐	Wel geprobeerd maar niet gelukt
☐	Ja, ik heb een snelkoppeling geïnstalleerd

Wat vond u positief aan het digitale reserveringsysteem?

Wat vond u niet goed aan het digitale reserveringsysteem?

Heeft u verder nog iets dat u aan ons wilt meegeven over het digitale reserveringsysteem?
Bijvoorbeeld een idee voor verbetering?

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst!

Omdat de vragenlijst anoniem is, krijgt u geen ontvangstbevestiging.

Bijlage 3: Wat vonden snijders positief aan het elektronische registratiesysteem?

Duidelijk en snel.
Ik kon nu ook naar de Rattekaai, we hebben een dochter op Zuid-Beveland wonen en voorafgaand aan- of na een bezoekje probeerde ik dan Rattekaai te reserveren.
Ik vond het vooral makkelijk dat ik zelf de locatie kon kiezen, andere jaren moest ik soms half uur rijden en nu 5 minuten.
Was duidelijk.
Het enige positieve is dat je naar ieder gebied kunt om te snijden.
Het werkt goed als er geen probleem is om in te loggen.
Dat ik overal kon snijden.
Het was duidelijk wanneer ik kon gaan snijden.
Handig.
Is goed te doen.
Super makkelijk reserveren. Super systeem. Hoop dat ik hier volgend jaar ook weer gebruik van mag maken.
Even wennen aan de vaste gemaakte afspraken, want ik het liefst vroeg in de morgen, Dan is het overal rustig en nog niet te warm.
Werkt makkelijk en flexibel, altijd was er plek beschikbaar.
Ik ben zeer tevreden over de manier van reserveren.
Duidelijkheid, prettig systeem.
Makkelijk overzicht van de mogelijkheden.
Eenvoudig, duidelijk en overzichtelijk.
Snel duidelijk en makkelijk.
Dat het online is dus overal kun je een reservering maken.
Te doen al is wel enige handigheid en kennis vereist met een computer, telefoon of tablet.
Het reserveren was makkelijk en duidelijk.
Het was direct bekend of de keuze beschikbaar zou zijn.
Goed.
Dat je op alle locatie kunt reserveren.
Duidelijk.
Dat de tijden van de tijdvakken er bij staan.
Het werkt makkelijk.
Makkelijk te gebruiken.
Mooi ontworpen, overzichtelijk, duidelijk.
Het werkte makkelijk en eenvoudig.
Het is een eerlijke verdeling onder de gegadigden en duidelijk wanneer je wel -of niet kan reserveren.
Systeem kwam mij aanvankelijk nogal erg bureaucratisch over (en dat is het ook wel), maar gaandeweg vond ik het beter tot goed werken. En een periode van 3 1/2 tot 4 uur voor en na het eb was voldoende om een kilootje zeekraal te kunnen snijden.
Werkte goed, en vrij makkelijk. Maar misschien niet voor digibeten.
Het was op zich wel makkelijk en de tijdvakken gaven een goede indicatie over wanneer het laag water zou zijn. Je kon ook mooi de kaarten van de gebieden zien.
Gematigd positief.
Systeem werkte.
Je weet wanneer je kan!

Als gebruiker is snijden zonder reserveren leuker (vrijer), maar snap dat je uit oogpunt van beheer en handhaving iets moet. Voordeel is wel dat je meteen weet in welk tijdvenster je mag snijden. Systeem werkte goed.
Gelijk tijden zichtbaar wanneer er gesneden kon worden.
De mogelijkheden op een rij om waar en welk tijdstip het beste zeegroenten te snijden.
Gemak, duidelijk aanduiding van tijd(getij).
Het mooie van dit systeem is dat je altijd rond laag water snijdt omdat dit komt door de tijdsblokken. Deze blokken mogen wat mij betreft wat ruimer zodat er meer tijd is om te snijden.
Eigenlijk weinig zoals het was heeft het nooit voor problemen gezorgd.
Werkt prima. Geen problemen mee ervaren.
Duidelijk.
Overzichtelijk en makkelijk, helder met bevestigingsmail.
Het was zeer gebruiksvriendelijk en fijn om in gedachte te hebben dat je legaal bezig was.
Het bediengemak en alle plaatsen beschikbaar.
Van deze tijd.
Makkelijk.
Makkelijk.
Dat we het gelijk voor alle 10 x konden reserveren.
Wist altijd te kunnen.
Duidelijkheid, keuzemogelijkheid.
Dat je zelf kon kiezen waar je ging snijden.
Makkelijk! En duidelijk.
Dat ik kon zien wanneer het laag water was.
Weinig handelingen, goed overzicht.
Hoe het was, was goed. Geen toegevoegde waarde voor mij.
Dat ik overal naar toe kon.
Gemakkelijk in te vullen.
De tijden van laag water.
Het is niet moeilijk te reserveren.
Makkelijk in gebruik. Handig dat de tijden samenliepen met het tij.
Werkte prima en eenvoudig. Handig om te zien wanneer je kan met betrekking tot getij.
Prima.
Het werkt en reserveren kost weinig inspanning.
Liever net als vroeger, dus niet reserveren.
Ik had er moeite mee maar met behulp van kinderen (klein kinderen) lukte dat wel.
Inschrijven op eigen tijd.
Dat er voor verschillende schoren ingeschreven / gereserveerd kan worden.
Ga zo door. Toppers!!
Gewoon goed.
Er was niets fout aan het systeem.
In principe ging alles prima.
Feitelijk was het systeem goed om ermee te kunnen werken. Je moet alleen goed opletten dat je tijdig arriveert om met het snijden te starten (alhoewel - mocht je een half uurtje doorgaan buiten de aangegeven periode is dat naar mijn idee ook geen ramp).
Spontane acties zijn er niet bij maar het is goed gegaan zo.
We hebben een oplossing gezocht met een medewerker van de provincie.

Bijlage 4: wat vonden snijders negatief aan het elektronische registratiesysteem?

Ben 10 keer geweest, nooit iemand gezien, dit is wat jullie willen bereiken, oudere mensen begrijpen niks van het systeem.
1. Ik kon niet even afspreken met bekenden om samen te gaan; je moest ruim vooraf reserveren; 2. Als ik min of meer onverwachts in de buurt van een schor was rond eb, kon niet even een maaltje worden gesneden want ja, de reservering MOEST ruim van te voren; 3. Ook afzeggen vlak voor de snij toestemming kon niet maar met onweer of buien ga ik echt niet het schor op, en dan was je strip "verlopen".
Het oude systeem werkte veel beter. Een hotel reserveer je, zeegroente snijden niet. Het is zo gewoon niet leuk meer.
Dat ik niet spontaan kon snijden, wat ook het weer betrof.
Het is voor de gebruiker ballast. Je laat het snijden afhangen van het weer en dat is 24 uur van te voren niet altijd te voorzien. Het is een weinig flexibel systeem. Het lijkt gericht op wantrouwen en ambtelijke controle.
Tijdstip, dat kan veel ruimer.
Dat het met tijdvakken gaat ,dat je te lang van te voren moet afmelden ,dat je niet onverwachts even kunt gaan snijden.
Ik ben tussendoor op vakantie geweest en kon daarna meer dan een week niet meer inloggen. De reactie van de provincie komt dan vrij laat, zodat ik alles opnieuw heb geïnstalleerd en daarna werkte het weer wel.
Dat het begin te laat was.
Het spontane was eraf. Soms heb ik ineens wat meer vrije tijd waardoor ik zou kunnen gaan snijden. Helaas moet je 24 uur van te voren aanmelden. dus dat ging niet.
Vind 24 uur van te voren beetje veel.
Erg jammer dat 24h vooraf gereserveerd moest worden, met een jong gezin en afhankelijkheid van tij is het vaak voorgekomen dat ik toch wel had willen gaan maar te laat was met reserveren.
Jammer dat je nogal ver van te voren moet kenbaar maken als je jammer genoeg toch niet kan.
Te lang van te voren reserveren, geen zicht op het weer de volgende dag. Gebied was slecht te bepalen waarvoor ik wilde gereserveerd.
24 uur van te voren reserveren is lang van te voren in verband met het weer .
Als ik vergunning krijg om zeegroente te snijden was het normaliter vaak snijden als ik een uurtje over had op een dag. Zomaar, van het een op het ander moment kunnen gaan snijden. Met 24 uur van te voren moeten reserveren moet het ingepland gaan worden, voor mij persoonlijk waardeloos.
24 uur vooruit registreren.
Voor sommige oudere , zonder hulp van derden , mss te moeilijk.
Jammer dat je zo lang van tevoren moet reserveren, een spontaan bezoek aan een schor zou ook leuk zijn.
Weinig flexibel, je kunt niet 24 uur van te voren bepalen of je kunt plukken gezien het weer en ook de afstand die je moet rijden om te gaan. Ik heb een half uur na de 24 uur geprobeerd te reserveren zonder resultaat.
24 uur van te voren reserveren is niet te doen. je laat het snijden afhangen van het weer en de eigen mogelijkheden. Dat is 24 uur van te voren die te overzien. Wij moeten relatief gezien een eind rijden naar de steeds mindere plukplaatsen en dat telt allemaal mee. Het is een weinig flexibel systeem. we hebben geprobeerd binnen 23 en een half uur te reserveren. dat ging niet meer.
Je moest op tijd inschrijven minimaal 3 dagen vooraf anders was het vol.
Het minimaal 24 / 36 uur van te voren reserveren. Ik had dit graag korter of zelfs helemaal niet gezien.
Klein foutje: in de reserveringstijden werd geen rekening gehouden met zomertijd. Laagwater viel daarom niet in het midden van het tijdsinterval, maar een uur later.
Dat je 3 dagen van te voren moet registreren. Dat t soms dan al vol is.

Dat het systeem niet kon onthouden of je voor het eerst was of dat je al een account had.
Ik vond wel jammer dat je 24 uur van tevoren moest reserveren. Men kon niet spontaan een maaltje gaan snijden als men dat in je gedachten had voor dezelfde dag.
24 uur van tevoren reservering. Zou op het moment zelf moeten kunnen.
Je bent toch gebonden.
36 uur opzegtijd is onhandig. Heeft mij niet in de weg gestaan, maar 24 uur is praktischer.
Onduidelijkheid of de reservering daadwerkelijk goed is gegaan.
De 24 uur van te voren is vervelend, als je denkt ik ga morgen snijden dan houdt het systeem rekening met laagwater, waardoor het misschien net weer een dag later wordt.
Lastig voor ouderen , en dat zijn toch de personen die dit al vanaf hun jeugd elk jaar VRIJBLIJVEND konden doen. De jeugdigen hebben hier totaal geen beleving bij en ook geen feeling mee als ze het überhaupt willen eten gaan ze wel naar de supermarkt!!!
Te weinig momenten om te snijden, 10 keer is wat weinig.
Lastig voor 70+ personen.
Omslachtig.
Alleen te reserveren met laag water. Wij willen met hoog water.
Veel te complex om vooraf te reserveren, ik ben een keer geweest en toen ik kwam was de zoekraal nog niet lang genoeg. Daarna heb ik het niet meer gedaan omdat ik het veel te lastig vind om dit soort dingen te plannen.
Reserveringssysteem is goed alleen is het nadeel dat je 48 uur van te voren moet reserveren. Dat zou anders moeten (24 uur) en als het vol is, is het vol. Nu werd je gedwongen om 2 dagen van te voren te plannen.
Het tijdblok dat ik aangewezen kreeg.
Van te voren reserveren is niet altijd te doen.
Dat je vooraf een gebied moet aangeven . Je kunt niet meer andere keus maken op dag van reservering.
Ruim van te voren moeten reserveren, spontaan gaan kan niet meer. Lastig als je onregelmatig werkt in de zorg en ook wel eens opgeroepen wordt voor extra werken.
Je kunt niet even om een maaltje zoekraal. Wat zou nu fijner zijn, rondje fietsen, mooi weer, en een maaltje zoekraal snijden. Vind dit dan jammer dat het 24 uur van te voren gepland moet worden, waarom gewoon niet !!!plannen en gaan.
Het tijdsbestek! Perse op de tijd die jullie aangeven is niet altijd mogelijk op die tijd die jullie aangeven.
Niet altijd het gewenste moment beschikbaar.
Ik vind het jammer dat je niet op de dag zelf kan reserveren, dit in verbant met mijn werk en het tij.
Vervelend om 24 uur van te voren te reserveren , vervelend om vooraf een plek aan te geven , kom je op plek waar al veel is gesneden kun je niet meer doorrijden naar andere plek. Kortom voor mij hoeft het systeem niet, 284 vergunningen slechts.
Niet prettig om vooraf te moeten reserveren. Van kinds af aan gewend om ad hoc zeegroen te kunnen snijden, zonder vast te zitten aan een tijdslijm. Ik zie het als cultureel erfgoed.
Als je ouder wordt en niet met de computer overweg kan.
Je moet op dat tijdstip, je kan dus niet gaan op bvb in de morgen, als je reservatie eind van de middag is.
24 uur is ook nog gekoppeld aan tij, dus in praktijk is meer dan 24 uur vooraf reserveren noodzakelijk. Dat heeft mij twee snijmomenten 'gekost'. (dus 2x minder gebruik gemaakt van de strippenkaart).
Dat je veel te laat lamsor kan snijden.
Ik kon niet dezelfde dag van snijden reserveren, moest 24h van tevoren.
Soms 24 uur aan de krappe kant. 12 uur zou beter zijn. Als je evt niet kan die dag door omstandigheden dan kan je niet voor de volgende dag proberen.

Dat je 24 uur moet reserveren, als het korter is kon het niet. Als je 's ochtends wakker wordt en het tijde is er naar moet je kunnen gaan snijden. Heb daardoor vaak mijn neus gestoten. Wilde vaker gaan, maar 24 uur van te voren is zeer lang.
Dat er ruim van tevoren gereserveerd moet worden. Ook heb ik meerdere malen gehad dat ik niet meer kon reserveren omdat er al teveel reserveringen waren. Hierdoor heb ik er behoorlijk minder gebruik van kunnen maken.
Er zijn geen positieve punten, het is ballast voor de gebruiker. Ik vraag me af waarom dit systeem er moest komen. Wantrouwen? Controle? Bemoeizucht? of daadwerkelijk een probleem? Wat ging er vroeger mis of is het de dwang van de natuurbeweging?
Totaal niet positief, we moeten kunnen wanneer we willen
Niets vond ik goed aan het reserveringsysteem!!!!
Voor de gebruiker niets, het is voor de gebruiker alleen maar ballast.
Het hele systeem vind ik overbodig.
In mijn optiek is het doorgeschoten regelgeving.
Er zijn geen positieve punten, het is alleen maar ballast voor de gebruiker. Ik vraag me ook af waarom dit nodig was. Wat ging er mis in het verleden, was er daadwerkelijk een probleem of is dit ambtelijke bemoeizucht, wantrouwen en controle? Of het kan natuurlijk ook afgedwongen zijn door een natuurbeweging.
Bij mij lukte het van geen kant.
Van mij mag het "oude" systeem terug.
Nadat ik de toezegging kreeg, heb ik alles geïnstalleerd en geprobeerd te reserveren. Dit lukte niet, ik heb toen een mail gestuurd. Ik werd enkele dagen later teruggebeld door een medewerker die aangaf dat het hem ook niet lukte, maar dat het nu wel werkte. En beetje slordig dat het niet uitgeprobeerd was.

Bijlage 5: Tips reserveringsysteem

Afschaffen en alles terug net als vroeger, geen een vogel broed op het schor.
<ol style="list-style-type: none">
1. opzeggen vlak voor het snijmoment mogelijk maken;
2. reserveren op zeer korte termijn mogelijk maken;
3. bij het niet kunnen gebruiken snijstrip wegens weersomstandigheden/ziekte/bijzonderheden, deze niet laten vervallen maar opnieuw inzetbaar laten zijn;
4. meer mensen toestaan tegelijkertijd te snijden, het is voor oude(re) mensen OOK een ontmoetingsmoment!!!!!!
Niet over het dig. systeem maar het is waardeloos als je pas op 1 juni zeegroente mag snijden terwijl het seizoen voor lamsoren (bij niet te koud weer) al in maart begint, ze zijn dan al te groot en smaken veel minder. Zeekraal zaten al veel stokken in. Ik praat dus over Sint Philipsland. Ik kon naar b.v. Zierikzee, maar dan moet ik 2x 30km rijden voor een maaltje zeegroente. Lijkt me niet zo milieuvriendelijk. Fietsen is dan ook geen optie.
Ik dacht dat het misschien mogelijk zou zijn om bijv. de een de even week te mogen en de ander de oneven, dat zouden er meer mensen de gelegenheid krijgen, want ik ging altijd bij Viane en er waren nooit meer dan nog 1 of 2 andere mensen aan het snijden.
In ieder geval dat je een uur van te voren kunt reserveren of afmelden. Verder zijn het voornamelijk ouderen die snijden en het is een sociaal gebeuren dus samen plukken moet mogelijk zijn en ook voor de veiligheid (het wad is niet makkelijk toegankelijk) Je staat en stond ook in het verleden nu vaak alleen op het wad. Verder vraag ik me af waarom dit systeem nodig was. Wat ging er daadwerkelijk mis in het verleden? Is dit georganiseerd omdat er een probleem was of is dit opgedrongen door de natuurbeweging? Het blijft vreemd dat iedereen ook buiten de provincie Zeeland zich in kunnen schrijven en mee kunnen loten met de weinige vergunningen, zonder dat ze de intentie hebben om te snijden, vanwege hun eigen doelen.
In het algemeen is het overdreven om het zo te regelen, ik heb er geen een keer iemand gezien om ook te snijden het schor lig wel tot 8 uur per getijde droog dus tijd zat, heb ook nooit niet 1 vogel gezien in de tijd dat ik er was en ben er altijd lang geweest lekker koffie gedronken, dus het verhaal dat het allemaal voor de vogels is, is onzin. Zo veel wordt er ook niet gesneden. Het schor is ontstaan toen het niet geregeld werd om daar te snijden of aanwezig te zijn.
Niet voor het systeem wel over de hoeveelheid zeekraal. 2kg zou wat normaler zijn.
Verbetering zal ik niet zeggen, maar de datum vanaf het mogen reserveren op de meest oostelijke schorren, Rattenkaai, Sint Annaland en Sint Philipsland mag vroeger. Op 1 juni staat de lamsoor namelijk al in bloei en is dan bijna niet meer te snijden. Wanneer iedereen in de maand mei naar de schorren op Schouwen Duiveland gaat, wordt het daar erg druk en verstoort je de dieren meer dan wenselijk is.
Kortere tijd van te voren kunnen reserveren,
Niet echt; hoop volgend jaar weer op een vergunning.
Afschaffen en zeegroente snijden vrijgeven.
De 24h termijn later vervallen of vervangen voor een meer werkbaar systeem.
Alle aanvragers honoreren met een digitaal aanmeldingssysteem.
Nee hoor.
Nee vond het prima .
24 uur is wel lang van tevoren ivm weer ik ben nl 1 keer terug gegaan ivm de warmte.
Eerder kunnen snijden de lamsoren staan al in bloei.
Liever helemaal afschaffen, voor de snijder heeft het geen enkel voordeel. Mocht het blijven omdat het op een andere manier niet mogelijk is, haal dan de 24 uur van te voren reserveren er af is mijn idee. Succes.

Registreren prima, maar waarom 24 uur vooruit ? Ik krijg nu een idee even wat zeegroente te gaan snijden als het laag water is, even registreren en klaar, lijkt mij efficiënter dan 24 uur vooraf. Ik heb zelf 1 x iemand gezien op het schor.
Tijdvakken van bv 6:38 t/m 10:38. Evt afronden op half uur of heel uur?
In ieder geval maximaal een uur van te voren kunnen reserveren of afmelden dan hou je de snijmogelijkheden. Je staat vaak alleen op het schor dus voor de veiligheid en sociale mogelijkheden van de veelal oudere plukker (heb niemand gezien onder de 65/70 jaar) zou je met een partner moeten mogen plukken. Het blijft vreemd dat mensen uit de Randstad in ieder geval buiten Zeeland, die geen intentie hebben om er gebruik van te maken, ook een vergunning kunnen aanvragen en meeloten uit de toch al weinige vergunningen.
In ieder geval dat je een uur van te voren kunt aanmelden of afmelden. Je staat veelal alleen op het schor en het zou socialer en ook veiliger zijn omdat de veelal oudere snijder dan niet alleen staat. Het schor is lastig toegankelijk om het alleen te doen. Het blijft vreemd dat de weinige vergunningen ook beschikbaar zijn voor mensen buiten de provincie bijv. de randstad die geen intentie hebben te plukken en hun eigen veelal milieudoelen nastreven.
Dat je niet kan reserveren in de maand mei op de Rattekaai, dat is de mooiste maand op dat schor voor de lamsoren en de zeekraal. In het begin zijn de zeegroenten het smaakvolst en voedingsrijk. En dit jaar was het in de maand augustus niets meer de zeegroenten waren te ver in de ontwikkeling en gingen bloeien.
Nee, ik ben geen deskundige op dat gebied. Het lijkt me wel een kostbaar systeem. Ik vraag me wel af of de kosten opwegen tegen de baten.
Nee, naast gemaakte opmerkingen ben ik best positief over het reserveringssysteem.
Tja, het reserveren op zich. Gaan wanneer je wilt (rondom laagwater) vond ik makkelijker.
Misschien is de optie om het gelijk in je agenda te zetten wel een goed idee. De dijkpaal nummers zouden nog wel fijn zijn voor de kaart. Dat maakt het wat duidelijker.
Afschaffen en gewoon weer met vergunning snijden wanneer de situatie ideaal is er ertoe doet.
Ik kon de eerste maal niet inloggen, maar dat kan een storing zijn geweest. Ik ben door een medewerkster goed geholpen.
Het zijn bijna allemaal ouderen je wordt verplicht digitaal te gaan. Daarbij is het ONMENSELIJK deze mensen ALLEEN het schor op te sturen.
Duidelijker aangeven hoe het slot daadwerkelijk is gereserveerd met een plaatsing in bv google kalender. Ik dacht gereserveerd te hebben maar dat bleekt niet gelukt. Niet op de juiste knoppen gedrukt wellicht? En inderdaad 24 uur van te voren is soms niet handig.
Wat mij betreft kunnen er wel meerdere mensen gelijk op het schor, ik heb nog nooit iemand zien snijden terwijl ik daar aanwezig was.
Misschien toch het tijdslimiet van 24 uur veranderen. En de startdatum vervroegen en de einddatum ook naar voren halen. Augustus is waanzinnig dan staat bijna alles in de bloei of in het zaad.
Misschien een overzichtkaartje van alle locaties in de gemeente om zo naar je favoriete snijlocatie te gaan.
De 70+ een vergunning toekennen voor de periode dat ze dit nog actief kunnen doen. Jeugd is er totaal onbekend en ongeïnteresseerd in als ze de zeegroenten kennen en willen eten gaan ze naar de winkel. Soms kom je thuis en dan wil je nog even om zeekraal, het zou mooi zijn als dat mogelijk zou zijn.
Maak een kalender per gebied, reserveren door bekijken beschikbaarheid en keuze vastleggen dmv een enkele klik.
Ook een mogelijkheid voor reserveren met hoog water.
Geen reserveringssysteem meer, indien jullie het toch willen bv de tijdsspanne veel groter maken (twee dagen bv).
Niet voor ons, maar misschien is het voor oudere mensen wat ingewikkeld om digitaal te reserveren.
Niet voor ons, maar misschien is het voor oudere mensen wat ingewikkeld om digitaal te reserveren.

Eerder te mogen gaan snijden, deze datum was te laat groente was al redelijk groot, jammer.
Vervelend dat een deel van de aanvragen niet gehonoreerd wordt.
Niets veranderen, misschien voor oudere mensen computer moeilijk hebben dan hulp nodig.
Zelf de tijd mogen bepalen.
Alles vrij geven!
Ik vind het overbodig. Voor 284 vergunningen een heel systeem is voor mij niet nodig. Ik heb nooit iemand anders gezien toen ik ging snijden en heb ook geen schade gezien. Alleen voetstappen uiteraard .
Hopen dat het volgende keer beter gaat.
Responsive design. Dus beter geschikt voor verschillen apparaten en dus schermgroottes. De wendbaarheid door de reserveer stappen heen kan beter. Niet dat je weer helemaal vooraan hoeft te beginnen. Maak de gebiedenkaart te aller tijden beschikbaar. Is leuk.
Geen 24 uren planning van te voren.
Het zou voor vele makkelijk zijn dat het tot 5 uur voor aanvang nog te reserveren is.
Het systeem op zich werkt goed, maar ik vind het zelf geen prettig idee dat "derden" weten dat ik op dat moment aan het snijden ben. Ik hoop dat de privacy gewaarborgd is.
Ja, geef geen uren maar een volle dag. Dan kun je zelf bekijken wanneer het uitkomt.
Ik had alles al uitgezocht en heb direct 10 keer gereserveerd.
Graag volgend jaar weer.
Meer variatie grotere gebieden aanwijzen omdat bij de rattekaai geen lamsoor staat en bij rattekaai west wel.
Begrenzing gebied is niet helemaal duidelijk in beeld. Kaartbeeld misschien nog iets verbeteren met luchtfoto of schaalgrootte?
Te weinig kennis hierover.
Kortere tijd van tevoren mogelijkheid om in te schrijven.
Volgend jaar minder dan 24 uur reserveren, iets van 8/10 uur van tevoren.
Dat je moet kunnen reserveren wanneer je ervan gebruik wil maken en geen dagen van tevoren.

Bijlage 6: Waren er tijdens uw bezoek aan het schor nog bijzonderheden die u met ons wilt delen?

Nooit een handhaver gezien, wel grote groepen Vietnamezen die een grote bende achter lieten en alles verstoorde, dan een eenzame zeekraal snijder die hier is opgegroeid en geen bende achterlaat. En weet hoe de natuur in elkaar zit, dan de mensen achter hun kantoorstool in Middelburg.
Geen tztldr tegen gekomen. Erg fijne lokatie om te snijden.
Er waren haast nooit anderen (aan het snijden).
Een toezichthouder/handhaver heb ik nog nooit gezien, heb toch al heel lang de meeste jaren een vergunning. Andere snijders zie ik ook bijna nooit. Vogels heel weinig, heb dit jaar 2 zilverreigers gezien buiten het schor. En vogels broeden niet op het schor en iemand die een klein beetje verstand van het getijdengebied heeft die weet dat als vogels al willen broeden er bijna altijd wel een springtij is die alle eieren laat wegspoelen. Schorren liggen hier vrij laag. Geef de schorren gewoon vrij, wij verstoren echt niet. (Dat blijkt ook uit onderzoeken die de provincie eerder heeft laten doen).
Ik heb alleen soms 1 of 2 andere mensen die aan het snijden waren en in mei was er nog alleen lamsoren en zag ik niemand.
Te weinig snijden omdat er weinig gebieden zijn, we moeten relatief ver rijden voor een kleine hoeveelheid zeegroenten. Ik ben zelden een andere snijder tegen gekomen.
Niemand gezien.
Geen toezicht houders gezien ,er was ook nooit iemand aan het snijden.
Ik ben op de negende keer die ik had gereserveerd door vijf RUD beambten gecontroleerd. Dat was op zich wel frappant, maar geen vervelende ervaring. De 3 die ik sprak, vertelden dat het eigenlijk niet gepland was om te controleren, maar konden het wel waarderen dat ik medewerking verleende aan de controle. De andere 2 keken even over de dijk en wachtten daarna tot de anderen klaar waren met het verifiëren van mijn aanwezigheid.
Nee, geen bijzonderheden. Af en toe nog een of twee Snijders. Meestal niemand!
Geen handhaver gezien. Wel regelmatig loslopende honden die over de schorren luid blaffend renden.
Het goede seizoen voor lamsoor is mei en juni. De vergunning ging pas in op 1 juli. Dus de lamsoor was niet meer te eten. Dit vond ik echt waardeloos. Geen lamsoor dus dit jaar! Graag het seizoen vervroegen. Voor het digitaal aanmelden kreeg je een vergunning per post eind april, beging mei. En kon je gelijk gaan snijden.
Zeer kalm bijna alleen.
Een keer gecontroleerd door de politie.
Niemand gezien.
Vaker controle. Er zijn vaak mensen aanwezig op plaatsen waar het niet mag. En ik vind persoonlijk geen vergunning niet snijden.
Geen toezichthouder gezien, wel soms een andere snijder, maar ook sporadisch.
Niemand tegengekomen behalve een keer iemand die afval aan het rapen was.
Op de schorren was ik niet alleen voor het snijden van zeekraal, maar ook om te genieten van de mooie natuur.
Geen van beiden.
Ergens in augustus een bandenspoor (auto) gezien dwars over het schor. En bij het snijden vond ik het bijzonder een paar lege bierblikjes te zien liggen. Verder was het erg rustig en een fantastische beleving met de vele verschillende (water)vogels rond het schor.
Ik vind dat wanneer ik /wij gaan snijden gelijk het vuil op het pad van het schor (plastic blikjes enz) mee moet nemen. Een kleine moeite voor iedereen.
Geen bijzonderheden.

<p>Ik vind Augustus dat de zeekraal te groot is geworden om te snijden i.v.m. harde kern. Ik snijd de zeekraal op de schor bij Rattekaai, daar is het verboden in Juni en dat vind ik spijtig omdat er dan al veel zeekraal staat Geen andere activiteiten gezien. Geen toezichthouders/handhavers gezien.</p>
<p>De bijzonderheid was dat voor een Tholenaar de schorren op Schouwen Duiveland niet realistisch waren en ook de beperking van het snijden toewijzen. Aan een bepaalde tijdspanne was belachelijk te noemen.</p>
<p>De eerste datum juni om lamsoor te snijden op de schorren bij Sint Annaland is te laat, de lamsoor is in juni al te groot. een kilo is wel genoeg maar op het randje je hebt snel iets teveel wat bij eventuele controle mijn vergunning onnodig in gevaar brengt 200 gram. Speling zou fijn zijn.</p>
<p>Ik heb niet meer dan 1 persoon ontmoet tijdens het snijden en geen andere activiteiten.</p>
<p>Niets gezien, ook geen vogels.</p>
<p>Geen andere mensen. 1 kilo lamsoor is wel erg weinig als je ze kookt , dan hou je niet veel over, 2 kilo lijkt mij een aannemelijker idee.</p>
<p>Het is 1 keer voorgekomen dat er nog iemand aan het snijden was. Verder niemand gezien.</p>
<p>Vooraf bij 't Stelletje veel plastic, voor zover mogelijk geraapt en meegenomen.</p>
<p>Het was te weinig omdat je ver moet rijden voor een relatief kleine hoeveelheid. Ik ben twee andere plukkers in de hele periode tegen gekomen op het schor.</p>
<p>Als je alleen snijdt en relatief ver moet rijden (Middelburg/Schouwen) dan is het een kleine hoeveelheid voor het aantal kilometers dat je rijdt. Er was heel zelden een andere plukker.</p>
<p>Geen andere activiteiten gezien. Geen toezichthouder ontmoet.</p>
<p>Ja. Één keer heb ik controle gehad. Ik was uit het zicht op het schor en mijn vrouw die in de auto een tijdschrift zat te lezen kon de vergunning en identificatie laten zien.</p>
<p>Ik ben geen toezichthouder tegengekomen. Er waren pierenstekers.</p>
<p>Ben tijdens de bezoeken (10 x) aan het schor bij Viane maar een enkele keer andere snijders tegen gekomen. Ook een toezichthouder/handhaver heb ik niet gezien.</p>
<p>Per bezoek de locatie kiezen: is op mij niet van toepassing, ik woon op minder dan 1 km van AJP West. Over de snij-periode: voor mij prima, want is snijd alleen zeekraal. Snij-periode is wel laat voor zeeaster. Over de drukte: van 9 maal snijden slechts één keer één ander persoon gezien, ook een snijder (op AJP West). Met de verstoring valt het dus erg mee. Controle: in 9 keer heb ik geen enkele BOA gezien. Komt misschien ook omdat ik mijn fiets buitendijks parkeer, dus geen "vreemde" auto binnendijks.</p>
<p>Nee. Alleen dat ik altijd alleen was. Dus zo druk is het niet. Ja .</p>
<p>Ik heb geen handhaver gezien, terwijl ik dit wel had verwacht. Het was in principe bekend wanneer ik op de schor was. Verder geen bijzonderheden.</p>
<p>Ik heb 1 keer aan de andere zijde gesneden van het schor in verband met de vele zwanen die er zaten. Verders geen bijzonderheden meegemaakt.</p>
<p>Geen controle gehad. Intens genoten van de mooie momenten om legaal op het schor te komen en te genieten van al het moois wat de Oosterschelde ons te bieden heeft. Niet nadenkend over de verhoging van drempels en beperking van vrijheden die ons onnodig door de Provincie worden opgelegd door m.i mensen die leken zijn.</p>
<p>De keren dat ik geweest ben niemand gezien.</p>
<p>Voor lamsoor was te laat. Wij hebben een keer 1 iemand gezien was aan de ratte kaai. Ik schrijf WIJ omdat ik ABSOLUUT niet alleen het schor op ga LEVENSGEVAARLIJK. En het merendeel is 70+.</p>
<p>Ik heb geen toezichthouders gezien. Ook geen andere activiteiten.</p>

Geen toezichthouder/handhaver gezien.
Soms lastig te vinden waar je kan en mag lopen om te snijden. Daarnaast vanwege vogelpest en dode vogels minder gebruik gemaakt van de optie zeegroente te snijden. Wellicht is er een risico om op besmette plekken dan je zeegroente te snijden.
Ik ben geen toezichthouder tegengekomen, wel overheersend geluid van motorbootjes, die langs varen (kan evt ook met oostenwind te maken hebben).
Mensen met hond belopen ook het gebied, weliswaar aan de rand maar toch. Ook toeristen zijn benieuwd en lopen via schor het slik op.
Voor lamsoor was het te laat en waar het kon in mei dat is te ver en dat gebied kennen we niet.
Geen handhaving gezien.
Geen bijzonderheden, erg rustig.
Dat er ook mensen regelmatig in het gebied lopen die geen vergunning hebben.
Ik ben geen andere snijders tegen gekomen, ook geen toezichthouder. Het was de eerste keer dat ik een vergunning had, maar het was onvergetelijk en super mooie gebieden.
Geen toezichthouder/handhaver ontmoet.
Ik ben 6 keer geweest (in mei niet vanwege vakantie) en ik ben geen kip tegengekomen, verder dus niets bijzonders gezien, mooi snijseizoen, laten we dit alstublieft volhouden, ben nu net gepensioneerd en hoop dit nog jaren te mogen doen, vr. groet.
Geen bijzonderheden.
Nee ik ben niemand tegengekomen tijdens mijn bezoeken. Ook geen andere 'snijder'.
Bijna niemand tegelijk met ons, alleen 1 x. En verder niemand tegen gekomen.
1 keer controle en voor de rest weinig vogels gezien waar het allemaal voor gedaan wordt, en die er zijn vliegen niet eens weg.
Geen andere activiteiten en ook geen toezichthouder gezien.
Geen bijzonderheden.
Niemand gezien.
Niks te melden.
Geen toezichthouder gezien en verder geen opmerkelijke zaken.
Geen toezichthouder gezien, geen activiteiten.
Vergunninghouders die een hond meenamen. Verder geen toezichthouders gezien.
Geen bijzonderheden en geen handhaver gezien.
Ongekend rustig geen mensen, geen vogels, absolute stilte. Veel troep aangespoeld van boten oa stootranden (of hoe het heet) van hout en kunststof.
Nee niets van dit alles.
Geen.
Werd heel weinig gesneden.. geen handhaver gezien, of toezichthouder.
Ik heb zelf helemaal niemand gezien.
Ik ben niemand tegengekomen.
Niemand gezien.
Geen bijzonderheden gezien, ik vond het wel drukker, lees: ik heb andere mensen gezien, dan voorgaande jaren. Niet meer dan 2 overigens. Ik ben geen handhaver tegengekomen. Het was een heel goed jaar voor de zeekraal.
Nee.
Nee.
Was bijna altijd alleen, wel kwam me ter ore dat er op 1 adres meerdere vergunningen waren. Zelf heb ik 5 jaar niet mogen snijden. Wanneer er max. 1 vergunning per adres wordt verstrekt is er een eerlijkere verdeling.
Nee, bijna niemand gezien ook geen snijders.

Altijd genieten van de rust en de natuur, weinig tot geen andere plukkers gezien.
Niemand gezien bij de Rattekaai.
1 maal stond iemand verderop hoeveelheden te snijden (emmers) die niet voor eigen consumptie of binnen de 1 kilo limiet valt.
Geen toezichthouders gezien tijdens eigen bezoeken.
Zou het mogelijk maken dat de vergunninghouder iemand mee kan vragen. Het is me al eens overkomen dat een minder mobiele man met overgewicht vast kwam te zitten op het schor en daar niet op eigen kracht uitkwam.
Ik ben geen handhaver tegengekomen. Vergunning moet eerder gebruikt kunnen worden.
Ik heb tweemaal een persoon gezien die verder op het schor zagers aan het snijden was en 3x iemand die ook zeekraal aan het snijden was. Maar naar mijn idee is mei aan de vroege kant voor zeekraal.
Niets gezien. Voor mijn vergunning aan de late kant voor kleine zeekraal.